

ยมกปาติ (๘)

สุภีร์ ทุมทอง

๗ มีนาคม ๒๕๖๑

ยมกปาฐิ

ยมกปาฐิ : แสดงอธิบายหลักธรรม ๑๐ เรื่อง

(๑) มุขยมก

(๒) ขันธยมก

(๓) आयตनยมก

(๔) ธาตุยมก

(๕) สัจจยมก

(๖) สังขารยมก

(๗) อนุสยยมก

(๘) จิตตยมก

(๙) ฌัมมยมก

(๑๐) อินทริยยยมก

เล่ม ๓๘ ยมก ภาค ๑ มี ๗ ยมก

เล่ม ๓๙ ยมก ภาค ๒ มี ๓ ยมก

๓. อายตนะยมก

(๓) อายตนยมก

อายตนยมก เป็นตันไป มี ๓ วาระ

๑. ป้อนัตติวาระ มี ๕๗๖ ยมก

๒. ปวัตติวาระ

๓. ปริญญาวาระ

(๓) आयतनयमक

पौनःपुन्यतिथिः मी ५ वारः

१. पथःशिववारः मी २५ यमक (अनुलोम १२ पञ्चमिक १२)

२. पथःशिवमूलजङ्गवारः मी २६५ यमक (१३२, १३२)

३. सुतथायतनवारः मी २५ यमक

४. सुतथायतनमूलजङ्गवारः मी २६५ यमक

एतेषुवारः मी २ भागः अथ अनुलोमः कथं पञ्चमिक

अथ अनुलोमः एतेषु पञ्चमिक मी २ भागः अथ अथः कथं अथः

ปรหมัตถธรรม ๔ กับ आयตนะ ๑๒

๑. จักขายตนะ = จักขุปสาท
๒. โสทายตนะ = โสตปสาท
๓. ฆานายตนะ = ฆานปสาท
๔. ชิวหายตนะ = ชิวหาปสาท
๕. กายายตนะ = กายปสาท
๖. มนายตนะ = จิต ๘๙
๗. รูปายตนะ = วัณณะ
๘. สัททายตนะ = สัททะ
๙. คันธายตนะ = คันธะ
๑๐. รสายตนะ = รส
๑๑. โผฏฐัพพะายตนะ = ปฐวี, เตโช, วาโย
๑๒. ฐัมมายตนะ = สุขุมรูป ๑๖,
เจตสิก ๕๒, นิพพาน

(๓) อายตนยมก

ทวารทสายนานี: จกขายตน์ โสตายตน์
ฌานายตน์ ชิวหายตน์ กายายตน์,
รูปายตน์ สททหายตน์ คนธหายตน์ รสายนตน์
โผฏฐพพายตน์, มนนายตน์ ฌมมายตน์.

(๓) อายตนยมก

[๑๒] จกฺขุ จกฺขายตฺนฺนฺตฺติ?

ทิวพฺพจกฺขุ ปญฺญาจกฺขุ จกฺขุ น จกฺขายตฺนํ,
จกฺขายตฺนํ จกฺขุ เจว จกฺขายตฺนญฺจ.

อายตฺนา โสฺตายตฺนฺนฺตฺติ?

โสฺตายตฺนํ อายตฺนญฺเจว โสฺตายตฺนญฺจ,
อวเสสา อายตฺนา น โสฺตายตฺนํ.

อายตฺนา = จิต ๘๙, เจตสิก ๕๒, รูป ๒๘, นิพพาน

อวเสสา อายตฺนา = จิต ๘๙, เจตสิก ๕๒, รูป ๒๗, นิพพาน

(๓) อายตนยมก

[๑๓] น จกฺขุ น จกฺขายตฺตฺนฺนฺตฺติ? อามนฺตฺตา.

นํยตฺตฺนํ น โสฺตํยตฺตฺนฺนฺตฺติ? อามนฺตฺตา.

น จกฺขุ = จิต ๘๙, เจตสิก ๕๑, รูป ๒๗, นีพพาน

นํยตฺตฺนํ = ไม่มี

(๓) आयत्तन्यमक

[๑๔] षमो आयत्तनन्ति? आमन्ता.

आयत्तना षमायत्तनन्ति?

षमायत्तनं आयत्तनन्त्वज् षमायत्तनन्त्वज्,

अवसेसा आयत्तना न षमायत्तनं.

आयत्तना = जित् ८९, जेतसिक् ५२, रूप २८, निष्पान

षमायत्तनं = जेतसिक् ५२, सुखुमरूप १६, निष्पान

अवसेसा आयत्तना = जित् ८९, ओषारिक् रूप १२

(๓) อายตนยมก

[๑๕] น มโน นายตนนฺตี?

มนํ จเปตฺวา อวเสสา อายตนา น มโน อายตนา,

มนนฺจ อายตนฺจ จเปตฺวา อวเสสา

น เจว มโน น จ อายตนา.

นายตนา น มนายตนนฺตี? อามนฺตา.

น มโน = เจตสิก ๕๒, รูป ๒๘, นิพพาน

อวเสสา อายตนา = เจตสิก ๕๒, รูป ๒๘, นิพพาน

(๓) อายตนยมก

[๑๖] จกฺขุ อายตนนฺติ? อามนฺตา.

อายตนา โสตายตนนฺติ?

โสตายตน์ อายตนญฺเจว โสตายตนญฺจ,

อวเสสา อายตนา น โสตายตน์.

จกฺขุ = ปัญญาเจตสิก, จักขุปสาทรูป

อวเสสา อายตนา = จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒, รูป ๒๗, นิพพาน

(๓) อายตนยมก

[๑๗] น ธมฺโม นายตฺนนฺตี? อามนฺตา.

นายตฺนา น จกฺขายตฺนนฺตี? อามนฺตา.

น ธมฺโม = ไม่มี

นายตฺนา = ไม่มี

สวัสดีครับ